

Інтегрований галузевий інформаційний ресурс: стан, перспективи розвитку, проблеми забезпечення доступу

13–15 жовтня 2013 р. у Вінниці Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В. О. Сухомлинського (ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського) спільно з бібліотекою Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського було проведено міжнародну науково-практичну конференцію «Інтегрований галузевий інформаційний ресурс: стан, проблеми, перспективи створення та забезпечення доступу».

Мета наукового форуму – аналіз стану, обговорення теоретичних, методичних та організаційних засад створення освітянськими бібліотеками України інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу (ІГР) на базі ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського, окреслення кола основних проблем забезпечення доступу до нього.

У заході взяли участь провідні бібліотекознавці Росії, України, керівники бібліотек ВНЗ III–IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілів, бібліотечні фахівці обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти, методисти з бібліотечних фондів управлінь освіти, бібліотекарі загальноосвітніх навчальних закладів.

Пленарне засідання конференції відкрив ректор Вінницького державного педагогічного університету (ВДПУ) імені М. Коцюбинського, д-р пед. наук, професор **О. В. Шестопалюк**. Свою доповідь він присвятив 100-річчю від дня заснування бібліотеки вишу. Нині книжковий фонд бібліотеки налічує понад півмільйона примірників навчально-методичної, наукової, художньої літератури та періодичних видань. До послуг читачів 2 абонементи та 5 читальних залів. Під керівництвом досвідченого фахівця, директора бібліотеки В. С. Білоус та колективу її однодумців, наголосив ректор, університетська бібліотека перетворилася на сучасний навчальний, науковий і культурний центр. Упровадження в практику роботи книгозбірні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій відкрило перед нею нові можливості оперативного і якісного задоволення інформаційних потреб учасників навчально-виховного процесу.

На завершення свого виступу О. В. Шестопалюк привітав працівників бібліотеки з 100-річним ювілеєм, побажав їм щастя, здоров'я, успіхів у

їхній благородній справі, а учасників конференції закликав до максимально плідної роботи.

Директор бібліотеки Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського **В. С. Білоус** у доповіді «Електронна бібліотека – основа інтегрованої технологічної системи формування інформаційного поля та швидкого доступу до інформації» висвітлила один із інноваційних напрямів діяльності книгозбірні ВНЗ – створення електронної бібліотеки. Доповідачка зазначила, що електронна бібліотека покликана значно повніше задовольняти запити користувачів, надавати їм інформацію незалежно від часу й місця перебування, підвищувати оперативність надання користувачам необхідних документів і даних. З метою сприяння вирішенню поставлених завдань ректоратом університету затверджено «Стратегію розвитку бібліотеки на 2010–2015 рр.» та «Перспективний план створення Електронної бібліотеки», які спрямовані на забезпечення широкого доступу користувачів до світових інформаційних ресурсів, поглиблення взаємодії з ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, з іншими бібліотеками України, вдосконалення інформаційного забезпечення викладачів, студентів, упровадження автоматизованої видачі документів тощо.

З ґрунтовною доповіддю на конференції виступила директор ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, канд. іст. наук **П. І. Рогова**. Вона наголосила, що сучасна педагогічна наука й освіта, як жодні інші сфери діяльності, вимагають оперативної, своєчасної та повноцінної інформації, швидкого, зручного, багатоаспектного доступу до різноматимичних баз даних, наукової періодики, наукової літератури, тобто доступу до результатів як вітчизняних, так і світових досліджень. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває проблема створення сегмента з психолого-педагогічних питань та освіти в інформаційному просторі держави, широкого та ефективного його використання в наукових і освітніх цілях. Саме тому провідні педагогічні бібліотеки держави як інформаційні галузеві центри мають вирішувати вищезазначені проблеми та створювати уніфікований доступ до електронних ресурсів, здійснювати оцінку їх достовірності, актуальності, що істотно підвищить якість інформаційного обслуговування науковців і практиків галузі. З огляду на важ-

лівість зазначеного вище, колектив ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського впродовж 2011–2013 рр. розробляв НДР «Теоретичні та науково-практичні аспекти створення інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу в ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського». Тема дослідження обумовлена важливістю розвитку в Україні інформаційного суспільства – «суспільства знань», в якому інформаційні ресурси, інноваційна діяльність бібліотек відіграють найголовнішу роль, а також у зв'язку з необхідністю створення в ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського як головній бібліотеці освітньої галузі ефективної системи, що складається з інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу (ІГР), сформованого спільними зусиллями бібліотек освітньої мережі НАПН України, МОН України, з єдиним вікном доступу до нього. У межах НДР, відзначила доповідачка, було розроблено теоретичні, методичні, організаційні засади створення зазначеного ІГР, надання рівного доступу до нього користувачам незалежно від місця їх перебування шляхом створення єдиного вікна доступу до освітніх ресурсів. Удосконалено й оптимізовано портал ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, а саме, розширено спектр послуг; розміщено інтегровані фахові електронні матеріали, зокрема повнотекстові; надано доступ до світових фахових електронних ресурсів тощо.

Значний інтерес аудиторії викликали виступи російських колег. Директор Федеральної державної наукової установи «Наукова педагогічна бібліотека імені К. Д. Ушинського» Російської академії освіти, канд. філол. наук, доцент **Т. С. Маркарова** у доповіді «Науково-інформаційне забезпечення сучасної педагогічної науки та системи освіти» зазначила, що Наукова педагогічна бібліотека імені К. Д. Ушинського перетворюється на соціальний інститут, який поєднує науково-інформаційні й культурні компоненти, що забезпечує стійкість зв'язків і стосунків у рамках нового інформаційного суспільства та суспільства знань. Бібліотека сьогодні є мережевою багатофункціональною повнотекстовою інформаційно-пошуковою системою, що забезпечує збір, зберігання й розповсюдження інформації в інтересах наукових педагогічних досліджень та освіти. Установа організує процес комунікації як у реальному, так і у віртуальному просторі, насамперед у мережевому інформаційному (зокрема, мережі Інтернет), та сприяє освоєнню цього простору, оцінці та включенню його об'єктів у практичну професійну діяльність; забезпечує збереження наукової, культурної й соціальної спадщини держави.

Керівник бібліотеки Тульського педагогічного університету імені Л. Толстого (м. Тула) **Ю. В. Іванова** свій виступ також присвятила інноваційному роз-

витку бібліотек. Вона зацентрувала увагу на моделі сучасної бібліотеки вишу та її ролі в інформаційному забезпеченні учасників навчально-виховного процесу.

Директор Центру електронних ресурсів ВАТ ЦКБ «БІБКМ» (м. Москва) **О. А. Юдіна** у доповіді «Галузеві колекції Національного цифрового ресурсу «РУКОНТ» для педагогічної науки й освіти» зазначила, що інформатизація суспільства актуалізує одну з головних проблем: де і як знайти потрібну інформацію? Відповіддю на це вкрай важливе питання для людей науки, викладачів, аспірантів, студентів є «РУКОНТ» – міжгалузева наукова бібліотека на базі інформаційної технології «КОНТЕКСТУМ». «РУКОНТ» містить цифровий контент різного роду: книги, періодичні видання й окремі статті, а також аудіо- й відеодані, мультимедіа та багато іншого. Щодня електронна бібліотека (база даних) дає змогу користувачам бути в курсі актуальної наукової інформації.

У виступі керівника Інтернет-проектів ЧП «АДІС «Матрикс Пресс» **О. В. Коваленка** йшлося про особливості доступу до повнотекстових баз даних. Доповідач розповів про електронні бібліотечні системи «Elibrary», «Университетская библиотека онлайн», «РУКОНТ», електронні бази даних «Ивис».

Заступник директора з розвитку ІКТ спеціалізованого Центру «БАЛІ» (ТОВ) **О. В. Баркова** у своїй доповіді зосередилась на концептуальних підходах до розвитку інтегрованих бібліографічних ресурсів у системі контент-орієнтованих сервісів.

Про роль Української бібліотечної асоціації у розвитку професійних компетенцій працівників бібліотек йшлося у виступі президента Української бібліотечної асоціації, директора Інституту післядипломної освіти НАКККіМ, канд. пед. наук **І. О. Шевченко**. Доповідачка зазначила, що нині бібліотека є тією потужною інституцією, яка справляє вплив на свідомість громадян через власні ресурси та професіоналізм бібліотечного персоналу. Еволюція місії сучасної бібліотеки відбувається за рахунок кардинального переосмислення її інформаційної функції, акумулювання зовнішніх та створення власних інформаційних ресурсів, надання користувачам доступу до національних і світових мереж. Відповідно до нової місії, трансформується й сучасна професія бібліотекаря. Сьогодні він не тільки зберігач документного культурного надбання, зосередженого у фондах бібліотеки, знавець книги, вихователь культури читання, а й аналітик, котрий уміє вести інформаційний пошук, оцінювати якість інформаційних ресурсів, навігатор і посередник у системі комунікацій, і звичайно ж – відданий справі подвижник, професіонал, надійний і безкорисливий порадник користувача.

З особливою увагою учасники конференції прослуха-

ли виступи науковців ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського: заступника директора **Л. О. Пономаренко** «Електронні бібліографічні ресурси ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського в інформаційному просторі: стан та проблеми розвитку»; зав. відділу **І. Г. Лобановської** «Кооперування й координування діяльності освітянських бібліотек у створенні інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу»; зав. відділу **Н. В. Варахніної** «Формування галузевого інформаційного ресурсу в контексті створення науково-педагогічної електронної бібліотеки Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського»; старш. наук. співробітника **Ю. І. Артемова** «Інформаційний простір і бібліотечне середовище: термінологічний дискурс». Фахівці висвітлили стратегічні напрями інноваційної діяльності ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського щодо формування галузевого сегмента з питань психології та педагогіки як складової інформаційного простору України; розкрили теоретичні й науково-практичні аспекти формування ІПР спільними зусиллями ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського і провідних книгозбірень мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України.

Доповіді зав. відділу **І. І. Хемчян** «Вплив науково-методичної роботи Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського на інноваційний розвиток освітянських бібліотек», наукових співробітників **Л. О. Білої** «Інформаційні ресурси бібліотек ВНЗ III–IV р. а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілю України: сучасний стан та перспективи розвитку (за результатами аналізу діяльності бібліотек ВНЗ III–IV р.а. педагогічного та інженерно-педагогічного профілю у 2010–2012 рр.)», **А. В. Копилової** «Бібліотеки ОІППО: сучасний стан та перспективи розвитку» були присвячені діяльності головного координаційного науково-методичного центру мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України щодо науково-методичного забезпечення освітянських книгозбірень. Особливу увагу доповідачі приділили науково-аналітичній діяльності відділу, яка є важливим важелем впливу на інноваційний розвиток освітянських книгозбірень. Відзначалося, що завдяки щорічній підготовці ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського збірника аналітичних і статистичних даних «Провідні освітянські бібліотеки України в дзеркалі статистики» стало можливим більш оперативно (за кожний рік) і детально висвітлювати динаміку змін, що відбуваються в провідних освітянських бібліотеках.

Зав. відділу ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського **Л. І. Самчук** презентувала учасникам конференції нову серію біобібліографічних покажчиків «Майстри бібліотечної справи України», започаткова-

ну в ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського. Особливу увагу було приділено першому випуску серії «Павла Іванівна Рогова – вчений-бібліотекознавець, директор ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського».

Пленарне засідання завершилося виступом директора Наукової бібліотеки Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка **Г. Г. Макарової**, яка у своїй презентації «Інноваційна діяльність бібліотек педагогічних ВНЗ – одна з основних умов професійного розвитку майбутніх педагогів» продемонструвала досягнення бібліотеки як наукового, інформаційного, освітнього й культурного центру, невід’ємної складової навчального закладу.

Після пленарного засідання робота конференції тривала в секційному режимі. У роботі секції «Формування та використання галузевих інформаційних ресурсів: традиції й інновації» взяло участь 30 осіб, серед яких – науковці ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського, фахівці бібліотеки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, директори бібліотек ВНЗ III–IV р.а. педагогічного й інженерно-педагогічного профілів, завідувачі бібліотек обласних інститутів післядипломної педагогічної освіти.

Секційне засідання відкрив заст. директора ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського, канд. пед. наук **Л. М. Заліток** доповіддю «Бібліометричне дослідження матеріалів про В. О. Сухомлинського в загальнодержавній реферативній базі даних «Україніка наукова». Керівники відділів виступили з доповідями «Стан і перспективи розвитку реферативного ресурсу на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського» (**І. Й. Коваленко**); «Розвиток кооперативної діяльності освітянських бібліотек України з формування бази даних статей із періодичних видань» (**Л. І. Самчук**), «Інформаційно-аналітична діяльність освітянських бібліотек: стан та перспективи» (**С. М. Зозуля**), «Сучасний стан і напрями роботи з рідкісними виданнями у фондах освітянських бібліотек України» (**Н. Г. Мацібора**). Свої співдоповіді представили аудиторії: зав. відділу **Н. В. Файфер**, наук. співробітники **О. В. Дроншкевич**, **І. П. Білоцерківець** – «Рідкісні й цінні видання іноземними мовами у фондах ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського та у бібліотеках мережі: стан та перспективи розвитку», зав. відділу **Н. В. Лисиця** і наук. співробітник **Н. А. Стельмах** – «Бібліографічна продукція ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського як складова інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу». З колекцією мініатюрних книг у фонді ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ознайомила присутніх зав. філії Бібліотеки **А. М. Доркуну**.

Досвід роботи бібліотеки Вінницького державного

педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського розкрили у своїх виступах головний бібліограф **Т. М. Баланюк** «Інформаційно-бібліографічна діяльність бібліотеки ВДПУ ім. М. Коцюбинського»; головний бібліотекар **І. В. Зарванська** «Концептуальна каталогізація в організації доступу до знань»; інженер-програміст **В. С. Гадомський** «Інтернет-сервіси в роботі сучасної бібліотеки вищого навчального закладу». Доповідачі позитивно оцінили рішення про об'єднання зусиль педагогічних книгозбірень під керівництвом ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського, з якими бібліотека плідно співпрацює. Завдяки корпоративним проектам ДНПБ ім. В. О. Сухомлинського бібліотека ВДПУ імені Михайла Коцюбинського бере участь у формуванні всеукраїнської реферативної бази даних «Україніка наукова», спільно з книгозбірнями мережі освітянських бібліотек МОН і НАПН України створює аналітичні записи для БД періодики.

Цікавим, інформативно насиченим був виступ директора бібліотеки ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Г. Сковороди» **О. І. Шкири**, яка у своєму виступі «Комфорт бібліотечного простору як запорука ґрунтовної підготовки майбутнього фахівця» звернула увагу присутніх на те, що в сучасних умовах бібліотеки вишів перетворилися, по суті, на інститути, де створено особливе інтелектуально-емоційне середовище, захопливе, в першу чергу, для студентства. Хоча послугами таких бібліотек прагнуть скористатися науковці, представники виробничих професій, читачі молодших вікових груп. Для вузівських бібліотек сьогодні особливо важливим є соціальне та внутрішньокорпоративне партнерство – встановлення творчих, ділових контактів, залучення до співробітництва як організацій, так і окремих особистостей.

Розмову на порушену вище тему продовжила зав. відділу наукової бібліотеки Криворізького педагогічного інституту ДВНЗ «Криворізький національний університет» **О. А. Дікунова**. Вона торкнулася питання організаційної культури бібліотеки вищого педагогічного навчального закладу як необхідної умови її інноваційної діяльності. Викладач кафедри Житомирського державного університету імені І. Франка, канд. філол. наук **Т. Є. Клименко** детально проаналізувала змістовне наповнення сайта бібліотеки вишу, відзначила його вплив на культуру читання користувача шляхом пропагування книжкового фонду книгозбірни.

Загалом, робота секції проходила в творчій атмосфері, відбувся плідний обмін думками. Учасники секційного засідання обговорили та схвалили проект Рекомендацій міжнародної науково-практичної конференції.

У роботі секції «Інноваційний розвиток шкільних бібліотек України» взяло участь понад 50 шкільних бібліотекарів і методистів із бібліотечних фондів м. Вінниці та Вінницької області, а також фахівці з інших областей України. На секційному засіданні обговорювалося широке коло проблем, пов'язаних із модернізацією шкільних бібліотек, які в умовах інноваційного розвитку національної освіти мають працювати як сучасні ресурсні бібліотечно-інформаційні центри загальноосвітніх навчальних закладів.

Першу доповідь «Інноваційна діяльність шкільних бібліотек України в умовах реформування системи національної освіти» виголосила зав. відділу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського **І. І. Хемчян**. Вона зазначила, що в умовах сьогодення одним із основних напрямів діяльності шкільної бібліотеки стає активне застосування сучасних інформаційно-бібліотечних технологій, нових методів створення, збереження, обробки інформації, надання користувачам доступу до ресурсів Інтернету, реферативних і повнотекстових баз даних, електронних довідників і енциклопедій, що значною мірою змінює її цілі, завдання та функції. Доповідачка наголосила, що інноваційний розвиток шкільної бібліотеки вимагає оснащення її сучасною комп'ютерною технікою, підключенням до Інтернету, придбання ліцензійного програмного забезпечення, формування фонду мультимедійних засобів, створення для учасників навчально-виховного процесу комфортних умов роботи з інформацією. Тільки за таких умов шкільні бібліотеки зможуть працювати як сучасні бібліотечно-інформаційні центри. **І. І. Хемчян** ознайомила присутніх із перспективним планом спільної діяльності ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського та Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОН України щодо інноваційного розвитку шкільних бібліотек України.

Про проблеми формування фондів бібліотек загальноосвітніх навчальних закладів в умовах сучасного інформаційного простору йшлося у виступах науковців Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. Начальник відділення Інституту **О. В. Николок** ознайомила присутніх з «Інструкцією про порядок комплектування та облік підручників і навчальних посібників у бібліотечних фондах загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладів та вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації». Науковий співробітник Інституту **К. П. Михайленко** порушила проблему поповнення фондів шкільних бібліотек новою літературою. Доповідачка наголосила, що питання роботи шкільних бібліотек постійно перебуває в полі зору МОН України, НАПН України, Асоціації видавців і книгорозповсюджувачів України.

Значний інтерес у присутніх викликав виступ на-

укового співробітника Інституту **О. Л. Гончаренко**. Вона зазначила, що станом на 1 жовтня 2013 р. в Україні функціонувало 17 385 шкільних бібліотек, з них лише 5605 (32 %) комп'ютеризовані, а 3765 (22 %) мають доступ до мережі Інтернет. Тим часом, як наголосила доповідачка, сучасний підхід до освіти неможливий без упровадження комп'ютерних технологій навчання, нових ефективних форм і методів організації всього навчально-виховного процесу.

Бібліотекар **Л. Г. Мішустіна** поділилася з колегами досвідом реформування шкільної бібліотеки ЗОШ І–ІІІ ступенів села Шкарівки Білоцерківського району Київської області в сучасний бібліотечно-інформаційний та культурно-просвітницький центр. Інноваційному досвіду роботи шкільних бібліотек Вінницької області було присвячено виступ методиста Вінницького обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників **Л. К. Черномаз**, яка торкнулася актуальних питань упровадження в практику роботи шкільних бібліотек сучасних телекомунікаційних та інноваційних технологій.

Учасники секційного засідання взяли активну участь в обговоренні шляхів модернізації діяльності шкільних бібліотек України. Було відзначено, що на сьогодні в освітянській галузі принижуються роль шкільної бібліотеки в інформаційному забезпеченні учасників навчально-виховного процесу, хоча результати багатьох досліджень свідчать про те, що шкільна бібліотека є одним із вагомих чинників досягнення високої якості загальної освіти, підвищення рівня знань школярів.

Підбиваючи підсумки конференції, учасники форуму одностайно ухвалили низку рекомендацій, а саме:

- активізувати діяльність ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського та бібліотек освітянської мережі з формування інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу в традиційній та електронній формі та забезпечити широкий доступ до нього;
- поглиблювати корпоративну та кооперативну роботу між ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського і провідними освітянськими бібліотеками щодо створення галузевих інтегрованих електронних ресурсів, зокрема, реферативних баз, зведених баз даних тощо;
- з метою реалізації принципу рівного й вільного доступу до інформації, розбудови інформаційного простору держави рекомендувати бібліотекам мережі надавати доступ до своїх електронних ресурсів, електронних каталогів, вторинної продукції засобами ІКТ, зокрема через Інтернет;
- рекомендувати бібліотекам мережі вдосконалити роботу щодо упровадження та використання на власних веб-сайтах/сторінках онлайн-ових послуг, зокре-

ма, електронного доставляння документів, організації електронних бібліотек, електронних архівів тощо;

- посилити взаємодію книгозбірень мережі щодо обміну бібліографічною, методичною продукцією в електронній і традиційній формі з метою надання консультативної допомоги, обміну досвідом, координації діяльності;
- бібліотекам мережі посилити рекламу книгозбірень як сучасних інформаційних центрів, популяризувати бібліотечно-інформаційні ресурси й послуги у мережевому середовищі;
- розширити спектр передплати вітчизняних та зарубіжних повнотекстових баз даних для повноцінного бібліотечно-інформаційного забезпечення науково-педагогічної діяльності й освіти;
- налагодити системну роботу з підвищення кваліфікації працівників освітянських бібліотек шляхом самоосвіти, використання ресурсів, розміщених на сторінці КБ веб-порталу ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського, зокрема електронних версій періодичних видань України, Росії з питань бібліотекознавства, бібліографознавства, документознавства, інформаційної діяльності;
- активізувати діяльність бібліотек мережі з розроблення інноваційних проектів та участі в грантових програмах України і зарубіжжя;
- зорієнтувати теоретичні наукові дослідження ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського на розвиток бібліотек освітянської мережі як науково-інформаційних та освітніх комплексів, що забезпечують виробництво, накопичення, зберігання, опрацювання, використання та розповсюдження інформаційних ресурсів;
- ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського спільно з Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти МОН України розробити «Концепцію розвитку бібліотек загальноосвітніх навчальних закладів України», а також лобювати на державному рівні розроблення «Державної програми модернізації шкільних бібліотек України»;
- ДНПБ України імені В. О. Сухомлинського спільно з Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти МОН України започаткувати щорічне проведення в рамках Міжнародного місячника шкільних бібліотек – Місячника шкільних бібліотек України;
- активізувати участь освітянських бібліотек у проектах Української бібліотечної асоціації.

П. І. Рогова,

директор ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського,
канд. іст. наук

І. І. Хемчян,

зав. відділу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського